

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Управління Служби безпеки України в Херсонській області

Слідчий відділ

вул. Лютеранська, 1, м. Херсон, 73000 тел. (0552) 42-21-29
www.sbu.gov.ua, e-mail: sbu_hes@ssu.gov.ua Код ЄДРПОУ 20001728

ПОВІДОМЛЕННЯ про зміну раніше повідомленої підозри

місто Миколаїв

06 грудня 2023 року

Начальник 2 відділення слідчого відділу УСБУ в Херсонській області підполковник юстиції Колокот Дмитро Володимирович, розглянувши матеріали досудового розслідування кримінального провадження, внесеного 01.11.2023 до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 22023230000000484 за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч. 3 ст. 111-1, ч. 1 ст. 111-2 КК України, встановивши наявність достатніх доказів та підстав для зміни раніше повідомленої підозри, відповідно до ст. ст. 40, 42, 276, 277, 278, 279 КПК України,

ПОВІДОМИВ:

Тіхосову Ганну Анатоліївну, 20.08.1976 року народження, громадянку України, уродженку м. Херсона, зареєстровану та проживаючу за адресою: Херсонська область, м. Херсон, вул. Залаєгерсег, буд. 5 кв. 29, РНОКПП 2799114065, документовану паспортом громадянина України номер МО444361, виданим Дніпровським РВ ХМУ УМВС України в Херсонській області 08.12.1997, яка має науковий ступінь доктора технічних наук, що посвідчується дипломом ДД № 009529, раніше не судиму, -

про зміну раніше повідомленої підозри від 12.09.2023 у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених:

ч. 3 ст. 111-1 КК України, а саме колабораційній діяльності, тобто діях громадянина України, спрямованих на впровадження стандартів освіти держави-агресора у закладах освіти;

ч. 1 ст. 111-2 КК України, а саме пособництві державі-агресору, тобто у вчиненні громадянином України умисних дій, спрямованих на допомогу окупаційній адміністрації державі-агресора, з метою завдання шкоди Україні, шляхом підтримки, реалізації рішень та дій окупаційної адміністрації держави-агресора.

Відповідно до зміненої підозри Тіхосова Г.А. підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень при наступних обставинах.

24 жовтня 1945 року набув чинності Статут Організації Об'єднаних Націй, підписаний 26 червня 1945 року, яким фактично створено Організацію Об'єднаних Націй (далі – ООН).

До складу ООН входять Україна, РФ та ще 49 країн-засновниць, а також інші країни світу.

Відповідно до ч. 4 ст. 2 Статуту ООН усі Члени вказаної організації утримуються в своїх міжнародних відносинах від погрози силою або її застосування як проти територіальної недоторканності або політичної незалежності будь-якої держави, так і будь-яким іншим чином, несумісним із Цілями Об'єднаних Націй.

Декларацією Генеральної Асамблеї ООН № 36/103 від 09 грудня 1981 року про недопустимість інтервенції та втручання у внутрішні справи держав та резолюціями: № 2131 (XX) від 21 грудня 1965 року, що містить Декларацію про неприпустимість втручання у внутрішні справи держав та про захист їх незалежності та суверенітету; № 2625 (XXV) від 24 жовтня 1970 року, що містить Декларацію про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва між державами відповідно до Статуту ООН; № 2734 (XXV) від 16 грудня 1970 року, що містить Декларацію про зміцнення міжнародної безпеки; № 3314 (XXIX) від 14 грудня 1974 року, що містить визначення агресії, – встановлено, що жодна з держав не має права здійснювати інтервенцію чи втручання у будь-якій формі або з будь-якої причини у внутрішні та зовнішні справи інших держав.

Цими ж міжнародними документами закріплено обов'язок держав: утримуватися від озброєної інтервенції, підривної діяльності, військової окупації, здійснення сприяння, заохочення чи підтримки сепаратистської діяльності; не допускати на власній території навчання, фінансування та вербовки найманців чи засилання таких найманців на територію іншої держави.

Крім того, у статтях 1-5 Резолюції Генеральної Асамблеї ООН від 14 грудня 1974 року № 3314 (XXIX) серед іншого визначено, що ознаками агресії є:

- застосування збройної сили державою проти суверенітету, територіальної недоторканності чи політичної незалежності іншої держави;

- застосування збройної сили державою в порушення Статуту ООН.

Будь-яке з наступних діянь, незалежно від оголошення війни, кваліфікується як акт агресії:

- вторгнення або напад збройних сил держави на територію іншої держави або будь-яка військова окупація, який би тимчасовий характер вона не мала, яка є результатом такого вторгнення або нападу, або будь-яка анексія із застосуванням сили території іншої держави або частини її;

- бомбардування збройними силами держави території іншої держави або застосування будь-якої зброї державою проти території іншої держави;

- блокада портів або берегів держави збройними силами іншої держави;

- напад збройними силами держави на сухопутні, морські або повітряні сили, або морські та повітряні флоти іншої держави;

- застосування збройних сил однієї держави, що знаходяться на території іншої держави за угодою з приймаючою державою, у порушення умов,

передбачених в угоді, або будь-яке продовження їх перебування на такій території після припинення дії угоди;

- дія держави, яка дозволяє, щоб її територія, яку вона надала в розпорядження іншої держави, використовувалася цією іншою державою для здійснення акту агресії проти третьої держави;

- засилання державою або від імені держави збройних банд, груп, іррегулярних сил або найманців, які здійснюють акти застосування збройної сили проти іншої держави, які мають настільки серйозний характер, що це є рівноцінним наведеним вище актам, або її значна участь у них.

Жодні міркування будь-якого характеру, чи то політичного, економічного, військового чи іншого характеру, не можуть слугувати виправданням агресії.

Крім того, принципи суверенної рівності, поваги прав, притаманних суверенітету, незастосування сили чи погрози силою, непорушності кордонів, територіальної цілісності держав, мирного врегулювання спорів та невтручання у внутрішні справи держав також були закріплені у Заключному акті Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 01 серпня 1975 року, який підписаний СРСР, правонаступником якого є Російська Федерація.

У преамбулі Декларації про державний суверенітет України від 16.07.1990 (далі – Декларація) вказано, що Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки проголошує державний суверенітет України як верховенство, самостійність, повноту і неподільність влади Республіки в межах її території та незалежність і рівноправність у зовнішніх зносинах.

Відповідно до розділу V вказаної Декларації територія України в існуючих кордонах є недоторканою і не може бути змінена та використана без її згоди.

24.08.1991 Верховною Радою Української Радянської Соціалістичної Республіки схвалено Акт проголошення незалежності України, яким урочисто проголошено незалежність України та створення самостійної української держави – України. Згідно з указаним документом територія України є неподільною та недоторканою.

Незалежність України визнали держави світу, серед яких і Російська Федерація.

31 травня 1997 року відповідно до положень Статуту ООН і зобов'язань згідно із Заключним актом Наради з безпеки і співробітництва в Європі, Україна та РФ уклали Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і РФ (ратифікований Законом України від 14 січня 1998 року №13/98- ВР та Федеральним Законом РФ від 02 березня 1999 року № 42-ФЗ). Відповідно до статей 2, 3 зазначеного Договору РФ зобов'язалася поважати територіальну цілісність України, підтвердила непорушність існуючих між ними кордонів та зобов'язалася будувати відносини одна з одною на основі принципів взаємної поваги, суверенної рівності, територіальної цілісності, непорушності кордонів, мирного врегулювання спорів, незастосування сили або погрози силою, у тому числі економічні та інші способи тиску, права народів вільно розпоряджатися своєю долею, невтручання у внутрішні справи, додержання прав людини та основних свобод, співробітництва між державами, сумлінного виконання взятих міжнародних зобов'язань, а також інших загальноновизнаних норм міжнародного права.

Відповідно до опису і карти державного кордону, які є додатками до Договору між Україною та РФ про українсько-російський державний кордон від

28.01.2003 (ратифікований РФ 22.04.2004), серед іншого територія Херсонської області відноситься до території України.

Положеннями статей 1 та 2 Основного Закону України – Конституції України визначено, що Україна є суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою, унітарною державою, суверенітет України поширюється на всю її територію, яка в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканою.

Суверенітет держави означає верховенство державної влади, її самостійність усередині країни та незалежність у міжнародних відносинах, яка може бути обмежена лише необхідністю виконувати договори і зобов'язання в галузі міжнародних відносин.

Територіальна цілісність держави передбачає, що всі складові території держави (адміністративно-територіальні одиниці) перебувають в нерозривному взаємозв'язку, характеризуються єдністю і не мають власного суверенітету.

Територіальна недоторканність держави – це захищеність території країни в існуючих кордонах від будь-яких посягань, що можуть стосуватися незаконної зміни території України, визначеної рішеннями Верховної Ради України і міжнародними договорами України.

Згідно зі ст. 17 Конституції України, захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу.

Захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, шанування її державних символів є обов'язком громадян України, який передбачено ч. 1 ст. 65 Конституції України.

Статтями 132, 133 Конституції України визначено, що територіальний устрій України ґрунтується на засадах єдності та цілісності державної території, поєднання централізації і децентралізації у здійсненні державної влади, збалансованості і соціально-економічного розвитку регіонів, з урахуванням їх історичних, економічних, екологічних, географічних і демографічних особливостей, етнічних і культурних традицій. До системи адміністративно-територіального устрою України входить АР Крим, області, зокрема, Херсонська область, а також райони, міста, райони у містах, селища і села.

Згідно з вимогами ст. ст. 72, 73 Конституції України, питання про зміну території України вирішуються виключно всеукраїнським референдумом, який призначається Верховною Радою України або Президентом України відповідно до їхніх повноважень, встановлених Конституцією, та проголошується за народною ініціативою на вимогу не менш як трьох мільйонів громадян України, які мають право голосу, за умови, що підписи щодо призначення референдуму зібрано не менш як у двох третинах областей і не менш як по сто тисяч підписів у кожній області.

Разом із цим, всупереч вищевказаним нормам міжнародного гуманітарного права представники влади Російської Федерації, діючи всупереч вимогам п. п. 1, 2 Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 05.12.1994, принципам Заключного акту Ради з безпеки та співробітництва в Європі від 01.08.1975 та вимогам ч. 4 ст. 2 Статуту ООН і Декларацій Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 21.12.1965 № 2131 (XX), від 16.12.1970 № 2734 (XXV), від 14.12.1974 № 3314 (XXIX), від 09.12.1981 № 36/103 спланували, підготували і почали воєнний конфлікт проти України, а саме віддали наказ на вторгнення підрозділів збройних сил РФ на територію України.

Так, 24.02.2022 на виконання вищевказаного наказу, військовослужбовці збройних сил Російської Федерації, шляхом збройної агресії, з погрозою застосування зброї та з її фактичним застосуванням, незаконно вторглися на територію України через державні кордони України в Автономній Республіці Крим, Донецькій, Луганській, Харківській, Херсонській, Миколаївській, Сумській, Чернігівській та інших областях, та здійснили збройний напад на державні органи, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, військові частини, інші об'єкти, які мають важливе народногосподарське чи оборонне значення, та здійснили часткову окупацію території України, чим вчинили дії з метою зміни меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, що продовжується по теперішній час та призводить до загибелі значної кількості людей та інших тяжких наслідків.

Починаючи з 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року, з часу видання Президентом України Указу № 64/2022 від 24.02.2022 «Про введення воєнного стану в Україні» та затвердження його Законом України № 2102-IX «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» та до теперішнього часу, відповідно до Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану» **почав діяти воєнний стан в Україні**. У подальшому, воєнний стан неодноразово продовжувався, останній раз Указом Президента від 06.11.2023 № 734/2023 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», який затверджено Законом України від 08.11.2023 № 3429, продовжено дію воєнного стану з 05 год. 30 хв. 16.11.2023 строком на 90 діб.

Згідно з вимогами ст. 1 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», **воєнний стан** – це особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, а також тимчасове, зумовлене погрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень.

Крім того, невідновленими представниками збройних сил та інших військових формувань Російської Федерації, які 01.03.2022 незаконно вторглися у м. Херсон та частину Херсонської області та фактично здійснили їх окупацію, згідно з положеннями Гаазької Конвенції 1907 року, вчиняються дії спрямовані на усунення законних органів державної влади та місцевого самоврядування України, що діють на вказаних територіях, з метою повалення і захоплення влади та на порушення порядку, встановленого Конституцією України.

Відповідно до ст. 42 Положення про закони і звичаї війни на суходолі IV Конвенції про закони і звичаї війни на суходолі від 18 жовтня 1907 року, ратифікованої Україною 24.08.1991, **територія визнається окупованою** якщо вона фактично перебуває під владою армії супротивника. Окупація поширюється лише на ту територію, де така влада встановлена і здатна виконувати свої функції.

Згідно з Конституцією України – Україна є суверенною і незалежною державою. Суверенітет України поширюється на всю її територію, яка в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканою. Перебування на території України підрозділів збройних сил інших держав з порушенням процедури, визначеної

Конституцією та законами України, Гаазькими конвенціями 1907 року, IV Женевською конвенцією 1949 року, а також всупереч Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї 1994 року, Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією 1997 року та іншими міжнародно-правовими актами є окупацією частини території суверенної держави Україна та міжнародним протиправним діянням з усіма наслідками, передбаченими міжнародним правом.

Відповідно до п. 7 ст. 1-1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» тимчасово окупована Російською Федерацією територія України (тимчасово окупована територія) – це частини території України, в межах яких збройні формування Російської Федерації та окупаційна адміністрація Російської Федерації встановили та здійснюють фактичний контроль або в межах яких збройні формування Російської Федерації встановили та здійснюють загальний контроль з метою встановлення окупаційної адміністрації Російської Федерації.

Наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України № 75 від 25.04.2022 (у редакції наказу Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 27 липня 2022 року № 169) «Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією станом на 27.07.2022», Херсонська область включена до переліку територіальних громад, що розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні). Крім того, наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України № 309 від 22.12.2022 (у редакції відповідно до наказу № 199 від 13.07.2023) «Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією», Херсонська територіальна громада включена до переліку територіальних громад, що розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебували в тимчасовій окупації РФ з 01.03.2022 по 11.11.2022, а уся територія Скадовського району Херсонської області перебував в окупації РФ з 24.02.2022 і до цього часу.

Після початку агресивної війни проти України з використанням підпорядкованих підрозділів і військовослужбовців збройних сил РФ було тимчасово взято під контроль м. Херсон – обласний центр Херсонської області та частину інших населених пунктів Херсонської області з розташованими на їх територіях державними органами, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, у тому числі закладами освіти, та іншими об'єктами.

Надалі, продовжуючи підривну діяльність проти України, РФ утворила на окупованій території України в м. Херсоні та Херсонській області окупаційні органи влади у тому числі: військово-цивільну адміністрацію Херсонської області та Департамент освіти і науки військово-цивільної адміністрації Херсонської області, які, в свою чергу, створювали учбові заклади з метою становлення та зміцнення окупаційної влади РФ та недопущення контролю Української влади на територіях населених пунктів Херсонської області, які на той час контролювалися, а частина контролюється і зараз та утримуються (утримувались) російськими військами.

Поряд із цим, Тіхосова Ганна Анатоліївна, 20.08.1976 року народження,

органом досудового розслідування підозрюється у тому, що у період часу з 06.09.2022 по теперішній час (більш точної дати та часу досудовим розслідуванням не встановлено), знаходячись в тимчасово окупованих військами РФ місті Херсоні та смт Лазурне Скадовського району Херсонської області, будучи громадянином України, маючи досвід у сфері освіти (є доктором технічних наук та перебувала на посаді професора кафедри Херсонського національного технічного університету), будучи обізнаною про введення воєнного стану в Україні, внаслідок незаконного вторгнення збройних сил та інших військових формувань Російської Федерації на її територію, маючи достатній рівень освіти, спеціальних знань і життєвого досвіду для розуміння фактів ведення РФ агресивної війни проти України, тобто застосування збройної сили проти суверенітету, територіальної недоторканності або політичної незалежності України, захоплення та подальшого утримання РФ території Херсонської області, зокрема, обласного центру – м. Херсона, переслідуючи єдиний прямий злочинний умисел, направлений на пособництво державі-агресору, тобто на вчинення умисних дій, спрямованих на допомогу окупаційній адміністрації держави-агресора, з метою завдання шкоди Україні, шляхом підтримки, реалізації рішень та дій окупаційної адміністрації держави-агресора, розуміючи проведення активної діяльності проти України представниками спецслужб, правоохоронних та інших органів державної влади РФ, з метою утворення на території Херсонської області та, зокрема, м. Херсона, окупаційною адміністрацією РФ системи органів державної влади РФ та їх ефективного функціонування, у тому числі у сфері освіти, через початок роботи закладів освіти на вказаних окупованих територіях, а також становлення і зміцнення окупаційної влади, усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій, передбачаючи суспільно небезпечні наслідки і бажаючи їх настання, 06.09.2022 на підставі наказу незаконно створеного на тимчасово окупованій території м. Херсона органу влади – Департаменту освіти і науки військово-цивільної адміністрації Херсонської області від 06.09.2022 № 263 «Про призначення керівника державного бюджетного освітнього закладу вищої освіти Херсонської області» (мовою оригіналу, російською - «О назначении руководителя государственного бюджетного образовательного учреждения высшего образования Херсонской области»), з 07.09.2022 зайняла посаду тимчасово виконуючої обов'язки ректора ДБОУ ВО Херсонської області «Херсонська державна морська академія» (мовою оригіналу - російською: «временно исполняющей обязанности ректора ГБОУ ВО Херсонской области «Херсонская государственная морская академия»), чим підтвердила особисту добровільну згоду виконувати рішення окупаційної влади іноземної держави – Російської Федерації, збройні сили якої окупували Херсонську область, як частину території суверенної України, з особистих мотивів та з метою мати можливість вчиняти дії, спрямовані на допомогу окупаційній адміністрації держави-агресора задля завдання шкоди Україні, чим вчинила пособництво за наступних обставин.

17.06.2022 в приміщенні учебного корпусу № 1 Херсонської державної морської академії за адресою: пр. Ушакова, 20, м. Херсон, окупаційною владою проведено засідання, на якому оголошено про реорганізацію Херсонської державної морської академії та перехід її під юрисдикцію «Військово-цивільної адміністрації Херсонської області», (мовою оригіналу, російською – «Военно-гражданской администрации Херсонской области») та громадянина України Круглого Д.Г. представлено, як ректора вказаного вищого навчального закладу (обвинувальний акт за обвинуваченням Круглого Д.Г. у вчиненні кримінальних правопорушень,

передбачених ч. 3 ст. 111-1, ч. 1 ст. 111-2 КК України, спрямований до суду).

У незаконно створеному навчальному закладі, Тіхосова Г.А. перебувала на посаді проректора з наукової роботи та головою приймальної комісії. Будучи на указаній посаді, Тіхосова Г.А. 20.07.2022 приймала участь у засіданні комісії представників трудового колективу про затвердження статуту Федеральної державної освітньої установи вищої освіти «Херсонська державна морська академія імені адмірала Ф.Ф. Ушакова» (мовою оригіналу, російською – заседание комиссии представителей трудового коллектива об утверждении Устава Федерального государственного бюджетного образовательного учреждения высшего образования «Херсонская государственная морская академия имени адмирала Ф.Ф. Ушакова»).

15.07.2022 з метою забезпечення ефективного виконання завдань, покладених на так званий «Департамент освіти і науки Херсонської області» (мовою оригіналу, російською - «Департамент образования и науки Херсонской области»), для стабілізації і розвитку сфери освіти і науки рф, незаконним органом влади - «Військово-цивільною адміністрацією Херсонської області» (мовою оригіналу, російською – «Военно-гражданской администрацией Херсонской области») видано указ № 234-р від 15.07.2022 «Про створення державних бюджетних освітніх установ Херсонської області» (мовою оригіналу, російською - «О создании государственных бюджетных образовательных учреждений Херсонской области»), яким передбачено створення так званої «Державної бюджетної освітньої установи вищої освіти Херсонської області «Херсонська державна морська академія»» (мовою оригіналу, російською - «Государственного бюджетного образовательного учреждения высшего образования Херсонской области «Херсонская государственная морская академия»») на базі цілісного майнового державного вищого навчального закладу «Херсонська державна морська академія» (код ЄДРПОУ 35219930, юридична адреса: пр. Ушакова, 20, м. Херсон, Херсонська область).

В подальшому, тимчасово виконуючим обов'язки голови «Військово-цивільної адміністрації Херсонської області» (мовою оригіналу, російською – «Военно-гражданской администрации Херсонской области») у зв'язку із неефективним фінансовим управлінням «Державною бюджетною освітньою установою вищої освіти Херсонської області «Херсонська державна морська академія»» (мовою оригіналу, російською - «Государственным бюджетным образовательным учреждением высшего образования «Херсонская государственная морская академия»»), виникненням конфліктних ситуацій у трудовому колективі та втратою довіри, наказом від 06.09.2022 № 55-у звільнено Круглого Д.Г. з посади ректора та зобов'язано передати за актом приймання-передачі справи виконуючій обов'язки ректора «Державної бюджетної освітньої установи вищої освіти Херсонської області «Херсонська державна морська академія»» (мовою оригіналу, російською - «Государственного бюджетного образовательного учреждения высшего образования «Херсонская государственная морская академия»») Тіхосовій Г.А., статутні документи та печатку.

З того часу Тіхосова Г.А., перебуваючи на тимчасово окупованій території м. Херсон (точного місця досудовим розслідування не встановлено), діючи умисно, передбачаючи суспільно-небезпечні наслідки своїх дій та бажаючи їх настання, з метою завдання шкоди Україні, а також вчинення умисних дій, спрямованих на завдання шкоди національним інтересам у сфері освіти та науки, підтримувала дії та рішення окупаційної адміністрації та так званого «Міністерства освіти і науки Херсонської області» (мовою оригіналу, російською -

«Министерства образования и науки Херсонской области»), здійснювала керування незаконно створеним ДБОУ ВО Херсонської області «Херсонська державна морська академія» (мовою оригіналу, російською - ГБОУ ВО Херсонской области «Херсонская государственная морская академия»).

Так, Тіхосова Г.А., реалізуючи свій єдиний прямий злочинний умисел, розуміючи протиправність своїх дій, спрямованих на завдання шкоди Україні, підтримуючи та реалізуючи рішення та дії окупаційної влади щодо «проведення спеціальної військової операції на території Херсонської області» (мовою оригіналу, російською - «проведения СВО на территории Херсонской области»), зокрема у частині впровадження у м. Херсоні комендантської години, як в.о. ректора ДБОУ ВО Херсонської області «Херсонська державна морська академія» підписала розпорядження від 14.09.2022 № 05-Р «Про забезпечення безпеки курсантів ДБОУ ВО «ХДМА» (мовою оригіналу, російською - «Об обеспечении безопасности курсантов ГБОУ ВО «ХГМА»»), відповідно до якого встановлені правила пересування курсантів між учбовими корпусами, носіння форменного одягу та заборона перебувати на вулицях міста у комендантську годину, після 18:00.

Також, у зв'язку із утвердженням проведення спеціальної воєнної операції на території міста Тіхосова Г.А. наказом від 07.09.2022 № 07-АХ «Про затвердження режиму робочого часу співробітників харчоблоку ДБОУ ВО «Херсонська державна морська академія» (мовою оригіналу, російською «Об утверждении режима рабочего времени сотрудников пищеблока ГБОУ ВО «Херсонская государственная морская академия»») організувала виконання посадових обов'язків працівників харчоблоку та належного харчування курсантів шляхом встановлення цілодобового режиму робочого часу.

Крім того, Тіхосова Г.А., реалізуючи свій єдиний прямий злочинний умисел, направлений на підтримку, реалізацію рішень та дій окупаційної адміністрації держави-агресора, перебуваючи в приміщеннях Херсонської державної морської академії, розташованої за адресою: м. Херсон, пр. Ушакова, 20, реалізуючи та підтримуючи дії та рішення представників окупаційної адміністрації щодо проведення референдуму з 23 по 28 вересня 2022 року, у зв'язку з підвищеною терористичною небезпекою на території м. Херсона та Херсонської області, як в.о. ректора ДБОУ ВО Херсонської області «Херсонська державна морська академія» підписала розпорядження від 22.09.2022 № 06-Р «Про забезпечення безпеки курсантів ДБОУ ВО «ХДМА»» (мовою оригіналу, російською - «Об обеспечении безопасности курсантов ГБОУ ВО «ХГМА»»), відповідно до якого відмінено аудиторні заняття для курсантів I курсу Академії.

Також Тіхосова Г.А. у період часу з 23.09. по 27.09.2022 (більш точної дати та часу досудовим розслідуванням не встановлено), діючи добровільно та умисно в інтересах РФ, перебуваючи в приміщенні Херсонської державної академії, розташованому за адресою: пр. Ушакова, 20, м. Херсон, реалізуючи дії та рішення Херсонської військово-цивільної адміністрації щодо проведення референдуму Херсонської області про вихід Херсонської області зі складу України та про входження Херсонської області до складу Російської Федерації на правах суб'єкта Російської Федерації, добровільно прийняла участь в організації розміщення представниками окупаційної влади РФ виборчої дільниці на території вказаного навчального закладу, голосуванні на незаконному «референдумі» та публічно надала відеокоментар, який опубліковано на одному із Telegram-каналів, в якому закликала «зробити правильний вибір».

У свою чергу, Тіхосова Г.А., реалізуючи свій єдиний прямий злочинний умисел, направлений на підтримку, реалізацію рішень та дій окупаційної адміністрації держави-агресора, займаючи посаду «тимчасово виконуючої обов'язки ректора ДБОУ ВО Херсонської області «Херсонська державна морська академія»» (мовою оригіналу, російською - «ври.о. ректора «ГБОУ ВО Херсонской области «Херсонская государственная морская академия»»), на виконання рішень Міністерства освіти і науки ВЦА Херсонської області (мовою оригіналу, російською - «министерства образования и науки ВГА Херсонской области») у період з 06.10.2022 по 03.11.2022 (більш точної дати досудовим розслідуванням не встановлено) організувала виїзд курсантів ДБОУ ВО Херсонської області «Херсонська державна морська академія» та морського коледжу, який є структурним підрозділом ДБОУ ВО Херсонської області «Херсонська державна морська академія» до тимчасово окупованої території АР Крим.

У подальшому, після переміщення у листопаді 2022 року (більш точної дати та часу досудовим розслідуванням не встановлено) представників окупаційної влади РФ на лівобережну частину Херсонської області, що залишилась під контролем окупаційних військ РФ, Тіхосова Г.А. реалізуючи свій єдиний прямий злочинний умисел, направлений на підтримку, реалізацію рішень та дій окупаційної адміністрації держави-агресора та продовження забезпечення подальшого функціонування ДБОУ ВО Херсонської області «Херсонська державна морська академія», а також утвердження тимчасової окупації частини території України та створення підґрунтя для територіальних претензій РФ щодо м. Херсона та Херсонської області, організувала переміщення («евакуацію») вказаного незаконно створеного навчального закладу, у тому числі частини рухомого майна, що перебуває на балансі Херсонської державної морської академії на лівобережну частину Херсонської області до селища міського типу Лазурне Скадовського району, Херсонської області.

Крім того, Тіхосова Г.А. реалізуючи свій єдиний прямий злочинний умисел, направлений на підтримку, реалізацію рішень та дій окупаційної адміністрації держави-агресора, не пізніше 22.12.2022 (більш точної дати та часу досудовим розслідуванням не встановлено), вчинила дії щодо збору, підготовки та подачі документів, передбачених постановою Уряду Російської Федерації від 13.06.2006 № 374, що призвело до передачі ДБОУ ВО Херсонської області «Херсонська державна морська академія» (мовою оригіналу, російською - «ГБОУ ВО Херсонской области «Херсонская государственная морская академия»»), до федеральної власності РФ та зміни його назви на Федеральну державну бюджетну освітню установу вищої освіти «Херсонська державна морська академія» та присвоєння основного державного реєстраційного номеру 1229500007725 (мовою оригіналу, російською – ОГРН - основной государственный регистрационный номер).

Таким чином, громадянка України Тіхосова Ганна Анатоліївна, 20.08.1976 року народження, підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 111-2 КК України – пособництві державі-агресору, тобто у вчиненні громадянином України умисних дій, спрямованих на допомогу окупаційній адміністрації державі-агресора, з метою завдання шкоди Україні, шляхом підтримки, реалізації рішень та дій окупаційної адміністрації держави-агресора.

У зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, Указом Президента України № 64/2022 від 24.02.2022 введено в Україні воєнний стан із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 діб, який у подальшому неодноразово продовжувався і триває у теперішній час.

Згідно з визначенням поняття агресії, викладеним в Резолюції Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй № 3314 від 14 грудня 1974 року, агресією є застосування збройної сили державою проти суверенітету, територіальної недоторканності або політичної незалежності іншої держави, або яким-небудь іншим чином, несумісним із Статутом ООН (стаття 1).

Застосування збройної сили державою першою в порушення Статуту є *prima facie* свідченням акту агресії (стаття 2). Стаття 3 Визначення агресії містить перелік діянь, які повинні кваліфікуватися як акт агресії.

Крім того, в Резолюції Генеральної Асамблеї ООН ES-11/1 – першій резолюції одинадцяті надзвичайної спеціальної сесії Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй, прийнятої 02.03.2022, нагадано про Резолюцію ГА ООН № 3314 (XXIX) від 14.12.1974, якою визначено поняття агресії.

Постановою Верховної Ради України від 27.01.2015 № 129-VIII Російську Федерацію визнано державою-агресором.

Відповідно до ст. 57-1 Закону України «Про освіту», центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки здійснює нормативно-правове забезпечення функціонування системи освіти і науки та видає накази з питань створення безпечного освітнього середовища, організації здобуття освіти, освітнього процесу та з інших питань у сфері освіти і науки, не врегульованих законом в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду). Строк дії таких наказів не може перевищувати строк особливого періоду. Такі накази не є регуляторними актами та підлягають державній реєстрації лише у разі, якщо стосуються прав, свобод, законних інтересів та обов'язків громадян і юридичних осіб.

Відповідно до Листа Міністерства освіти і науки України № 1/7035-22 від 27 червня 2022 року «Про підготовку до початку та особливості організації освітнього процесу в 2022/23 навчальному році», освітній процес в очній або змішаній очно-дистанційній формі пропонується розпочати за погодженням з обласними, Київською міською військовими (військово-цивільними) адміністраціями, а у разі наявності безпосередньої небезпеки (загрози обстрілів тощо) та для іноземців — у тиллових областях або в дистанційному форматі. Навчальний рік для першокурсників вишів пропонується розпочати орієнтовно з 15 вересня, але не пізніше 1 жовтня, для перших курсів магістратури — орієнтовно з 1 жовтня.

Таким чином, центральним органом виконавчої влади, обласною військовою адміністрацією разом із засновником закладів освіти Херсонської міської територіальної громади забезпечено організацію початку навчального процесу в 2022-2023 навчальному році на період дії воєнного стану у дистанційній формі.

Крім того, відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України «Про тимчасове переміщення Херсонської державної морської академії» від 21.04.2022 № 376 Херсонську державну морську академію разом із Відокремленим структурним підрозділом «Морський фаховий коледж Херсонської державної морської академії» тимчасово переміщено із м. Херсона до м. Одеси до завершення дії воєнного стану.

Так, відповідно до п. 6 ст. 2 Федерального закону «Про освіту в РФ» від 29.12.2012 № 273-ФЗ федеральний державний освітній стандарт (ФДОС) — сукупність обов'язкових вимог до освіти певного рівня та (чи) до професії, спеціальності і направленню підготовки, затверджених федеральним органом виконавчої влади, що здійснює функції з визначення (виробництва) і реалізації державної політики і нормативно-правового регулювання у сфері загальної освіти чи федеральним державним органом виконавчої влади, що здійснює функції з визначення (вироблення, розроблення) і реалізації державної політики і нормативно-правового регулювання у сфері вищої освіти.

Відповідно до ч. 2 ст. 14 «Федерального закону «Об образовании в рф» від 29.12.2012 № 273-ФЗ (далі — закон № 273-ФЗ) в освітніх організаціях освітня діяльність здійснюється на державній мові рф, якщо цією статтею не встановлено інше. Викладання та вивчення державної мови рф в рамках освітніх програм, що мають державну акредитацію, здійснюються відповідно до федеральних державних освітніх стандартів та освітніх стандартів.

Згідно з п. 7 ст. 2 Федерального закону «Про освіту в РФ» від 29.12.2012 № 273-ФЗ освітній стандарт — сукупність обов'язкових вимог до вищої освіти (бакалаврату, спеціалітету, магістратури, підготовки кадрів вищої кваліфікації за програмами ординатури і програм асистентів-стажування) за спеціальностями і направленнями підготовки, затверджених освітніми організаціями вищої освіти, визначених цим федеральним законом чи указом президента РФ.

Положеннями ст. 11 Федерального закону «Про освіту в РФ» від 29.12.2012 № 273-ФЗ передбачено, що Федеральні державні освітні стандарти та федеральні державні вимоги забезпечують:

- єдність освітнього простору РФ;
- правонаступництво основних освітніх програм;
- можливість формування основних професійних освітніх програм різних рівнів складності, профілів і направленостей з урахуванням освітніх потреб осіб, що навчаються, а також потреб суспільства і держави в кваліфікованих кадрах;
- державні гарантії рівня і якості освіти на основі єдності обов'язкових вимог до умов реалізації основних освітніх програм та результатів їх опанування (засвоєння).

Освітні організації вищої освіти, вказані в ч. 10 цієї статті мають право розробляти та затверджувати самостійно встановлені вимоги, які не можуть бути нижче федеральних державних вимог.

Відповідно до п. 9 ст. 2 Федерального закону «Про освіту в РФ» від 29.12.2012 № 273-ФЗ для реалізації кожного ФДОС освітня установа повинна розробити основну освітню програму (ООП). ООП — комплекс основних характеристик освіти (обсяг, зміст заплановані результати) і організаційно-педагогічні умови, які передбачені у вигляді учбового плану, календарного учбового графіку, робочих програм учбових предметів, курсів, дисциплін (модулів) інших компонентів, оціночних та методичних матеріалів, а також в передбачених цим законом випадках робочої програми виховання, календарного плану виховної роботи, форм атестації).

Освітня організація — некомерційна організація, яка здійснює на підставі ліцензії освітню діяльність в якості основного виду діяльності у відповідності з цілями, заради яких така організація створена.

Натомість, згідно із ст. 10 Закону України «Про вищу освіту», стандарт вищої освіти - це сукупність вимог до освітніх програм вищої освіти, які є

спільними для всіх освітніх програм у межах певного рівня вищої освіти та спеціальності.

Стандарти вищої освіти розробляються для кожного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності відповідно до Національної рамки кваліфікацій і використовуються для визначення та оцінювання якості вищої освіти та результатів освітньої діяльності закладів вищої освіти (наукових установ), результатів навчання за відповідними спеціальностями.

Заклад вищої освіти на підставі відповідної освітньої програми розробляє навчальний план, що визначає перелік та обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС, їх логічну послідовність, форми організації освітнього процесу, види та обсяг навчальних занять, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю, що забезпечують досягнення здобувачем відповідного ступеня вищої освіти програмних результатів навчання.

На основі навчального плану у визначеному закладом вищої освіти порядку для кожного здобувача вищої освіти розробляються та затверджуються індивідуальні навчальні плани на кожний навчальний рік. Індивідуальний навчальний план формується за результатами особистого вибору здобувачем вищої освіти дисциплін в обсязі, не меншому за встановлений цим Законом, з урахуванням вимог освітньої програми щодо вивчення її обов'язкових компонентів. Індивідуальний навчальний план є обов'язковим для виконання здобувачем вищої освіти.

Стандарти вищої освіти за кожною спеціальністю розробляє центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки з урахуванням пропозицій галузевих державних органів, що забезпечують формування і реалізують державну політику у відповідних сферах, галузевих об'єднань організацій роботодавців і затверджують їх за погодженням з Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Так, Тіхосова Г.А., у період з 06.09.2022 по теперішній час, знаходячись в тимчасово окупованих військами РФ місті Херсоні та лівобережній частині Херсонської області в смт Лазурне Скадовського району Херсонської області (більш точної дати, часу та місця досудовим розслідуванням не встановлено), будучи громадянкою України, маючи досвід у сфері освіти, переслідуючи єдиний прямий злочинний умисел, направлений на вчинення дій, спрямованих на впровадження стандартів освіти держави-агресора, а саме Російської Федерації, в очолюваному нею та створеному окупаційною адміністрацією, на підставі наказу голови Військово-цивільної адміністрації Херсонської області № 234-р від 15.07.2022, навчальному закладі – Державній бюджетній освітній установі вищої освіти «Херсонська державна морська академія» (мовою оригіналу, російською – государственном бюджетном образовательном учреждении высшего образования «Херсонская государственная морская академия»), створеному на базі приміщень Херсонської державної морської академії, розташованих по пр. Ушакова, 20 в м. Херсоні, усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій, передбачаючи суспільно небезпечні наслідки і бажаючи їх настання, діючи умисно в інтересах та на користь держави-агресора – Російської Федерації, в умовах воєнного стану з метою завдання шкоди Україні, вчинила дії спрямовані на впровадження стандартів освіти держави-агресора в очолюваному нею навчальному закладі, зокрема, організувала: підбір та укомплектування науково-педагогічного та технічного персоналу, визначення спеціальностей за якими буде здійснюватися навчання та навчальні програми за стандартами РФ, призначення класних керівників, поселення до екіпажу, проведення заходів агітаційного

характеру на Телеграм-каналі «ХГМА» щодо продовження набору абітурієнтів для вступу до ДБОУ ВО «Херсонська державна морська академія» (мовою оригіналу, російською – ГБОУ ВО «Херсонская государственная морская академия»).

Чинним законодавством України передбачено, що мовою освітнього процесу в закладах освіти є державна мова (ст. 7 Закону України «Про освіту»).

Згідно ст. 1 Законом України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» єдиною державною (офіційною) мовою в Україні є українська мова.

Натомість, навчальний процес, діловодство у незаконно створеному закладі освіти, під керівництвом Тіхосової Г.А. здійснюється російською мовою, що відповідає освітнім стандартам країни-агресора.

Навчальний процес у закладі розпочався з 01.09.2022 (для курсантів 1 курсу), з 01.10.2022 (для курсантів 2-6 курсів).

Навчання у закладі організовано на російській мові в учбових групах за такими спеціальностями: «Судоводіння» (мовою оригіналу, російською – «Судовождение»), «Експлуатація судових енергетичних установок» (мовою оригіналу, російською – «Эксплуатация судовых энергетических установок»), «Експлуатація судового електрообладнання та засобів автоматики» (мовою оригіналу, російською – «Эксплуатация судового электрооборудования и средств автоматики»), «Митна справа» (мовою оригіналу, російською – «Таможенное дело»), «Правове забезпечення національної безпеки» (мовою оригіналу, російською – «Правовое обеспечение национальной безопасности»).

Також, починаючи з листопада 2022 року і по теперішній час (більш точної дати та часу судовим розслідуванням не встановлено), Федеральна державна бюджетна освітня установа вищої освіти «Херсонська державна морська академія» (мовою оригіналу, російською - Федеральное государственное бюджетное образовательное учреждение высшего образования «Херсонская государственная морская академия»)) евакуйована на тимчасово окуповану територію Скадовського району, Херсонської області, продовжила своє функціонування під головуванням Тіхосової Г.А. за адресою: смт Лазурне, вул. Курорта, 8.

У подальшому Тіхосова Г.А., продовжуючи єдиний прямиий злочинний умисел, направлений на впровадження стандартів освіти держави-агресора в очолюваному нею закладі освіти, діючи як ректор ДБОУ ВО «Херсонська державна морська академія», знаходячись на території тимчасово окупованого військами держави-агресора смт Лазурне Скадовського району Херсонської області, вчинила дії, передбачені постановою Уряду Російської Федерації від 18.09.2020 № 1490 для отримання 05.05.2023 Федеральною державною бюджетною освітньою установою вищої освіти «Херсонська державна морська академія» (мовою оригіналу, російською - Федеральное государственное бюджетное образовательное учреждение высшего образования «Херсонская государственная морская академия»)) ліцензії № 3219 на здійснення освітньої діяльності, та дії щодо організації освітнього процесу, що відповідає стандартам освіти держави-агресора, що призвело до набуття ФДБОУ ВО «Херсонская государственная морская академия» права видавати дипломи російського зразка.

12.05.2023 Федеральну державну бюджетну освітню установу вищої освіти «Херсонська державна морська академія» (мовою оригіналу, російською - Федеральное государственное бюджетное образовательное учреждение высшего образования «Херсонская государственная морская академия»)) внесено до реєстру організацій, які здійснюють освітню діяльність, які мають державну

акредитацію освітнім програмам (свідомство про державну акредитацію від 12.05.2023 № 0050, серія 90A02) (мовою оригіналу, російською - реєстр організацій, що здійснюють освітню діяльність по наявним державним акредитованим освітнім програмам).

Продовжуючи реалізацію свого єдиного злочинного умислу, направлено на вчинення дій, спрямованих на впровадження стандартів освіти держави-агресора, Тіхосова Г.А. вжила заходів щодо організації прийому та зарахування громадян на навчання до ДБОУ ВО «Херсонська державна морська академія», що здійснювалося за Правилами прийому на 2023-2024 роки, які розроблені відповідно до вимог нормативних документів РФ, зокрема федеративного закону РФ від 29.12.2012 № 273-ФЗ «Про освіту в Російській Федерації» (мовою оригіналу, російською – федеральный закон РФ «Об образовании в Российской Федерации»), які затверджено ректором Тіхосовою Г.А. та забезпечила подальше впровадження стандартів освіти країни-агресора в указаному вищому навчальному закладі.

Таким чином, громадянка України Тіхосова Ганна Анатоліївна, 20.08.1976 року народження, підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 111-1 КК України – колабораційній діяльності, а саме в діях громадянина України, спрямованих на впровадження стандартів освіти держави-агресора у закладах освіти.

Начальник 2 відділення слідчого відділу
УСБУ в Херсонській області
підполковник юстиції

Дмитро Володимирович КОЛОКОТ

ПОГОДЖУЮ

Процесуальний керівник
у кримінальному провадженні –
прокурор відділу захисту інтересів
дітей та протидії насильству
Херсонської обласної прокуратури

Олена РАШЕВСЬКА

ПАМ'ЯТКА

про процесуальні права та обов'язки підозрюваної Тіхосової Ганни
Анатоліївни, 20.08.1976 року народження

Одночасно підозрюваній Тіхосовій Г.А. роз'яснені права та обов'язки підозрюваного, передбачені ст. 42 КПК України, а саме:

Підозрюваний, обвинувачений має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, а також отримати їх роз'яснення у разі необхідності;
- 3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого та перед кожним наступним допитом з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, на присутність захисника під час допиту та інших процесуальних дій, на

відомому під послуг захисника в будь-який момент кримінального провадження, на отримання послуг захисника за рахунок держави у випадку відсутності коштів на оплату таких послуг;

4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;

5) давати пояснення, показання з приводу підозри чи в будь-який момент відмовитися їх давати;

6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;

7) у разі затримання – на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування;

8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;

9) брати участь у проведенні процесуальних дій;

10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;

11) застосовувати з дотриманням вимог КПК України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою перешкодження відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що вноситься вмотивована постановка (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування, та вимагати підкріпiti матеріалів;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердились;

18) користуватись рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватись послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустрічі з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний зобов'язаний:

1) прибувати за викликом до суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк – заздалегідь повідомити про це суд;

2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду.

На всіх стадіях кримінального провадження підозрюваний має право *примиритися з потерпілим і укласти угоду про примирення*. У передбачених законом України про кримінальну відповідальність та КПК України випадках примирення є підставою для закриття кримінального провадження.

Додаткові права підозрюваного у разі здійснення щодо нього спеціального досудового розслідування або спеціального судового провадження

Стаття 52. Обов'язкова участь захисника

1. Участь захисника є обов'язковою у кримінальному провадженні щодо особливо тяжких злочинів. У цьому випадку участь захисника забезпечується з моменту набуття особою статусу підозрюваного.

2. В інших випадках обов'язкова участь захисника забезпечується у кримінальному провадженні:

8) щодо осіб, стосовно яких здійснюється спеціальне досудове розслідування або спеціальне судове провадження, - з моменту прийняття відповідного процесуального рішення.

Стаття 54. Відмова від захисника або його заміна

1. Підозрюваний, обвинувачений має право відмовитися від захисника або замінити його.

2. Якщо підозрюваний, обвинувачений наполягає на відмові від захисника, слідчий, прокурор, слідчий суддя чи суд зобов'язані організувати зустріч захисника з підозрюваним, обвинуваченим. У разі якщо підозрюваний, обвинувачений особисто та безпосередньо повідомляє захиснику про небажання мати захисника, заміну захисника після конфіденційної розмови із захисником, така відмова або заміна фіксується у протоколі процесуальної дії або журналі судового засідання.

Не є підставою для відмови слідчим, прокурором, слідчим суддею чи судом в зустрічі захисника з підозрюваним, обвинуваченим наявність письмової заяви про відмову підозрюваного, обвинуваченого від захисника або письмового клопотання про його заміну до внесення відповідної інформації до протоколу процесуальної дії або журналу судового засідання.

Відмова уповноваженою особою в зустрічі підозрюваного, обвинуваченого із захисником, стосовно якого є заява про відмову чи клопотання про заміну, до відповідної фіксації у протоколі процесуальної дії або журналі судового засідання тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

3. Відмова від захисника не приймається у випадку, якщо його участь є обов'язковою. У такому випадку, якщо підозрюваний, обвинувачений відмовляється від захисника і не залучає іншого захисника, захисник повинен бути залучений у порядку, передбаченому статтею 49 цього Кодексу, для здійснення захисту за призначенням.

Глава 24-1

ОСОБЛИВОСТІ СПЕЦІАЛЬНОГО ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Стаття 297-1. Загальні положення спеціального досудового розслідування

1. Спеціальне досудове розслідування (in absentia) здійснюється стосовно одного чи декількох підозрюваних згідно із загальними правилами досудового розслідування, передбачених цим Кодексом, з урахуванням положень цієї глави.

2. Спеціальне досудове розслідування здійснюється на підставі ухвали слідчого судді у кримінальному провадженні щодо злочинів, передбачених статтями 109, 110, 110-2, 111, 111-1, 111-2, 112, 113, 114, 114-1, 114-2, 115, 116, 118, частиною другою статті 121, частиною другою статті 127, частинами другою і третьою статті 146, статтями 146-1, 147, частинами другою - п'ятою статті 191 (у випадку зловживання службовою особою своїм службовим становищем), статтями 209, 255-258, 258-1, 258-2, 258-3, 258-4, 258-5, 348, 364, 364-1, 365, 365-2, 368, 368-2, 368-3, 368-4, 369, 369-2, 370, 379, 400, 408, 436, 436-1, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447

Кримінального кодексу України, стосовно підозрюваного, крім неповнолітнього, який переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук.

Спеціальне досудове розслідування здійснюється на підставі ухвали слідчого судді у кримінальному провадженні щодо злочину, вчиненого підозрюваним, стосовно якого уповноваженим органом прийнято рішення про передачу його для обміну як військовополоненого та такий обмін відбувся.

Здійснення спеціального досудового розслідування щодо інших злочинів не допускається, крім випадків, коли злочини вчинені особами, які переховуються від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошені у міжнародний розшук, та розслідуються в одному кримінальному провадженні із злочинами, зазначеними у цій частині, а виділення матеріалів щодо них може негативно вплинути на повноту досудового розслідування та судового розгляду.

3. Якщо у кримінальному провадженні повідомлено про підозру декільком особам, слідчий, прокурор вправі звернутися до слідчого судді із клопотанням про здійснення спеціального досудового розслідування лише стосовно тих підозрюваних, щодо яких наявні передбачені частиною другою цієї статті підстави, а стосовно інших підозрюваних подальше досудове розслідування у цьому самому кримінальному провадженні здійснюватиметься згідно із загальними правилами, передбаченими цим Кодексом.

Стаття 297-2. Клопотання слідчого, прокурора про здійснення спеціального досудового розслідування

1. З клопотанням про здійснення спеціального досудового розслідування до слідчого судді має право звернутися прокурор або слідчий за погодженням з прокурором.

2. У клопотанні про здійснення спеціального досудового розслідування з підстав, передбачених цим Кодексом, крім передбачених абзацом другим частини другої статті 297-1 цього Кодексу, зазначаються:

1) короткий виклад обставин кримінального правопорушення, у зв'язку з яким подається клопотання;

2) правова кваліфікація кримінального правопорушення із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність;

3) виклад обставин, що дають підстави підозрювати особу у вчиненні кримінального правопорушення, і посилання на обставини;

4) відомості про те, що підозрюваний виїхав та/або перебуває на тимчасово окупованій території держави, території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, та/або відомості про оголошення підозрюваного в міжнародний розшук;

5) виклад обставин про те, що підозрюваний переховується від органів слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності;

6) перелік свідків, яких слідчий, прокурор вважає за необхідне допитати під час розгляду клопотання.

3. У клопотанні про здійснення спеціального досудового розслідування з підстави, передбаченої абзацом другим частини другої статті 297-1 цього Кодексу, зазначаються:

1) короткий виклад обставин кримінального правопорушення, у зв'язку з яким подається клопотання;

2) правова кваліфікація кримінального правопорушення із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність;

3) виклад обставин, що дають підстави підозрювати особу у вчиненні кримінального правопорушення, і посилання на такі обставини;

4) матеріали, що підтверджують прийняття уповноваженим органом рішення про передачу підозрюваного для обміну як військовополоненого та факт обміну;

5) перелік свідків, яких слідчий, прокурор вважає за необхідне допитати під час розгляду клопотання.

Стаття 297-3. Розгляд клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування

1. Клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування розглядається слідчим суддею не пізніше десяти днів з дня його надходження до суду за участі особи, яка подала клопотання, та захисника.

Якщо підозрюваний самостійно не залучив захисника, слідчий суддя зобов'язаний вжити необхідних заходів для залучення захисника.

2. Слідчий суддя, встановивши, що клопотання подано без додержання вимог статті 297-2 цього Кодексу, повертає його прокурору, слідчому, про що постановляє ухвалу.

3. Під час розгляду клопотання слідчий суддя має право за клопотанням сторін кримінального провадження або за власною ініціативою заслухати будь-якого свідка чи дослідити будь-які матеріали, що мають значення для вирішення питання про здійснення спеціального досудового розслідування.

Стаття 297-4. Вирішення питання про здійснення спеціального досудового розслідування

1. Слідчий суддя відмовляє у задоволенні клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування, якщо прокурор, слідчий не доведе, що підозрюваний переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук, та/або уповноваженим органом прийнято рішення про передачу підозрюваного для обміну як військовополоненого та такий обмін відбувся.

2. Під час вирішення питання про здійснення спеціального досудового розслідування слідчий суддя зобов'язаний врахувати наявність достатніх доказів для підозри особи щодо якої подано клопотання у вчиненні кримінального правопорушення.

3. За наслідками розгляду клопотання слідчий суддя постановляє ухвалу, в якій зазначає мотиви задоволення або відмови у задоволенні клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування.

Якщо у справі декілька підозрюваних, слідчий суддя постановляє ухвалу лише стосовно тих підозрюваних, щодо яких існують обставини, передбачені частиною другою статті 297-1 цього Кодексу.

Повторне звернення з клопотанням про здійснення спеціального досудового розслідування до слідчого судді в одному кримінальному провадженні не допускається, крім випадків наявності нових обставин, які підтверджують, що підозрюваний переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук, та/або уповноваженим органом прийнято рішення про передачу підозрюваного для обміну як військовополоненого та такий обмін відбувся.

4. Копія ухвали надсилається прокурору, слідчому та захиснику.

5. Якщо підозрюваний, стосовно якого слідчим суддею постановлено ухвалу про здійснення спеціального досудового розслідування, затриманий або добровільно з'явився до органу досудового розслідування, подальше досудове розслідування щодо нього здійснюється згідно із загальними правилами, передбаченими цим Кодексом.

6. Відомості щодо підозрюваних, стосовно яких слідчим суддею постановлено ухвалу про здійснення спеціального досудового розслідування, невідкладно, але не пізніше 24 годин після постановлення ухвали, вносяться до Єдиного реєстру досудових розслідувань і публікуються в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора.

Стаття 297-5. Порядок вручення процесуальних документів підозрюваному при здійсненні спеціального досудового розслідування

1. Повістки про виклик підозрюваного у разі здійснення спеціального досудового розслідування надсилаються за останнім відомим місцем його проживання чи перебування та обов'язково публікуються в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора. З моменту опублікування повістки про виклик у засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора підозрюваний вважається належним чином ознайомленим з її змістом.

Повістки про виклик підозрюваного у разі здійснення спеціального досудового розслідування у зв'язку з прийняттям уповноваженим органом рішення про передачу підозрюваного для обміну як військовополоненого публікуються в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора.

3. З моменту опублікування повістки про виклик у засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора підозрюваний вважається належним чином ознайомленим з її змістом.

2. Копії процесуальних документів, що підлягають врученню підозрюваному, надсилаються захиснику.

Про зміну раніше повідомленої підозри мені повідомлено, повідомлення про зміну раніше повідомленої підозри та пам'ятка про процесуальні права та обов'язки вручені, права підозрюваного оголошені та роз'яснені.

Підозрюваний _____

Захисник _____

« ____ » год. « ____ » хвилин « ____ » _____ 2023 року.

Письмове повідомлення про зміну підозри вручив:

**Начальник 2 відділення слідчого відділу
УСБУ в Херсонській області
підполковник юстиції**

Дмитро Володимирович КОЛОКОТ